

LES 6

Overwinning door geloof en liefde (5:1-12)

Het geloof in Jezus en Zijn volbrachte verzoening is ons geboortebewijs. We hoeven geen twijfel te hebben over onze positie: wij *zijn* uit God geboren en we mogen God aanspreken met Abba, Vader. De Geest is onze Getuige. (Rom. 8:15,16) Onze hemelse Vader is de machtigste van het universum en Hij zorgt voor ons. Wie gelooft in Christus is opnieuw geboren. Ook in dat opzicht zijn wij niet meer van deze wereld. (Filipp. 3:20 en Koloss. 1:13) Wij mogen ons rekenen tot het huisgezin van God. Laten we ons er dan ook naar gedragen. Lees ook Johannes 1:12 en 13 en vergelijk die met de verzen uit de brief. Wie God liefheeft, wil Hem welgevallig zijn. Iemand, die God liefheeft, wil dat Hij plezier in hem heeft, dat Hij aangenaam voor God is. Dat houdt in dat we naar Gods wil zullen leven, dat we graag doen wat Hij ons zegt. We weten dat het doen van Zijn wil in alle opzichten het beste is, óók voor onszelf. God heeft Zijn geboden gegeven opdat wij er beter van worden, want door Zijn geboden heen, wijst Hij ons de weg naar Hem.

Maak van het naleven van Gods geboden een vreugdevolle zaak, want dat is het ook! Alleen bij Hem is er het absolute geluk en de absolute vrede te vinden.

Ieder, die gelooft dat Jezus de Zoon van God is, zal de wereld overwinnen. Bedenk daarbij dat wij al vrijgekocht van de banden van deze wereld en dat wij nu al burgers zijn van het hemelse koninkrijk (Filipp. 3,20 en Koloss. 1:13) In Christus zijn wij nu al overwinnaars. Laten we ons dan ook zo gedragen en ons verblijden in de Here.

In vers 10 vinden we nog de schrille tegenstelling, die ongeloof met zich meebrengt:

“..., wie God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft in het getuigenis, dat God getuigd heeft van Zijn Zoon.”

Het is God zélf, die van Zijn Zoon getuigt heeft, wie dat afwijst schuift de woorden van de almachtige God opzij. Iemand die dat doet stelt zich zélf buiten het eeuwige leven dat God aan ieder, die gelooft wil geven.

Eeuwig leven en bidden naar Gods wil (5:13-21)

Dit gedeelte begint met de mooiste denkbare mededeling voor u en voor mij als lezers, die geloven in Jezus: Johannes schreef deze brief om mij en u te laten weten, dat wij eeuwig leven hebben. Laten we daarvan dan ook verzekerd zijn!

In dit hoofdstuk komt vers 14 eigenlijk een beetje abrupt met het gebed als thema aan de orde. Het gebed kwam eerder aan de orde in de brief in 1,9 en 3,21 en 22. Eerst wordt gezegd dat wij vrijmoedig mogen zijn in de verwachting dat God onze gebeden zal verhoren. Er wordt in dit vers wel een voorwaarde genoemd nl.

“..., indien wij iets bidden naar Zijn wil.”

In feite wordt hier weer uitgelegd, dat wie in verbondenheid ('koinonia') met God blijven, ook verhoord zullen worden. Dat past helemaal binnen de voorwaarde van vers 14. Het is immers een vanzelfsprekendheid, dat wie in God blijft, één met Hem is. Wie in Hem is, is één van zin en verlangt ernaar Gods wil te doen. Het kan niet anders zijn dan dat die gezindheid tot uitdrukking komt in de gebeden. Vers 15 zegt hetzelfde in andere bewoordingen. Een kind van God weet dat hij het juiste heeft gebeden, omdat zijn gebed verhoord is. Hij weet dan ook dat zulke gebeden door God aan ons gegeven zijn. Dat is onverdiende gunst. Genade noemen we dat!

Een bijzondere opdracht met een geweldig gevolg

In vers 16 krijgen we de opdracht om te bidden voor broeders/zusters, die zondigen!

Naast de opdracht om elkaar te vermanen, zoals dat helder in 1 Korintiërs 5, 1-13 en in 1 Timoteüs 5:20 en nog op vele andere plaatsen staat, lezen we hier voor het eerst om te bidden voor een broeder of zuster die zondigt. Hier zien we weer de overweldigende liefde van God. Hij roept ons op om elkaar vast te houden, óók als we een keer verkeerd bezig zijn. Onze houding moet dus niet veroordelend zijn, maar wij zijn geroepen om te bidden voor hen die zondigen. Het gevolg van ons bidden is méér dan we voor mogelijk zouden houden. Johannes schrijft letterlijk in de grondtekst van hoofdstuk 5 vers 16:

“..., moet hij bidden en hij zal hem leven geven”.

De Statenvertaling en de NBG vertalen de grondtekst zodanig dat er staat dat Gód hem leven zal geven. De NBV vertaalt de grondtekst zo dat er staat dat wij door ons gebed de zondaar het leven geven. Er zijn minstens twee argumenten om voor de NBV te kiezen:

1. de overeenkomst met Jakobus 5:15 en 19 tot 20 waar gezegd wordt dat de ene mens de andere redt
2. de NBV weergave blijft dichter bij de grondtekst omdat er geen woord wordt ingevoegd (namelijk God)

Wat wordt in dit vers bedoeld met “het leven geven”? Het staat vast dat alle leven van en uit God is. Het leven dat wij hebben is uit God en door God. Als wij leven geven kan dat uitsluitend omdat wij uitdelen wat wij van God hebben gekregen met juist de bedoeling dat wij zouden uitdelen. In dit gedeelte gaat het om kinderen van God, die zondigen. Kinderen van God hebben het leven en de vergeving al ontvangen. Dus het is niet zo dat wij dat door onze gebeden zelfstandig leven zouden geven. Gods kinderen zijn al overgegaan van de dood in het leven (3:14) en met God verbonden. Het is vrijwel zeker dat Johannes met “het leven geven” doelt op de *bevestiging of de vernieuwing* van de verbondenheid met God.

Zonde tot de dood (5:16)

Bovenstaande opvatting wordt ondersteund door het gedeelte in 5:16 waar staat dat wij niet moeten bidden voor hen, die zondigen tot de dood. Wat is zondigen tot de dood? Voor elke zonde bestaat vergeving, behoudens de zonde tegen de Heilige Geest. Maar dat laatste is in dit gedeelte niet aan de orde. Er is verder één manier van zondigen, die leidt tot de dood en dat is het leven in opstand en rebellie tegen God door ongehoorzaamheid aan het geloof in Jezus Christus. Wie Jezus afwijst, wijst het leven af, dat Hij door Zijn lijden en sterven voor ons heeft verdiend. Wie Jezus afwijst, blijft dood voor God (Rom. 6:11-13) Dat is zonde tot de dood. Nu we weten wat zonde tot de dood is, kunnen we ook begrijpen dat “zonde, *niet* tot de dood” betrekking heeft op hen, die Jezus wél hebben aangenomen,

maar toch zondigen. Door als broeders en zusters voor hen te bidden worden zij opnieuw verbonden en bevestigd in de relatie met onze hemelse Vader door Jezus.

In de laatste verzen (18-21) staat dat de hele wereld in het boze ligt en tegelijkertijd staat er dat de boze geen vat op de kinderen Gods heeft. Dat is de overwinning! Het is waar dat de wereld nog in handen van de tegenstander is, maar wij zijn niet meer (eigendom) van deze wereld, wij zijn eigendom van Christus. En onze Heer heeft alle macht in hemel en op aarde. Wie in Christus is kan niet door de boze gedwongen worden om te zondigen, want Gods kinderen zijn waarlijk vrij.

TOELICHTING OP DE 2E BRIEF PER PASSAGE

Over de schrijver en de geadresseerde: verzen 1-3

Er wordt algemeen aangenomen, dat de apostel Johannes met een groot geestelijk en vaderlijk gezag was bekleed. Daarom was de eenvoudige introductie met “De oudste” voldoende. Men wist dan om wie het ging. Overigens was het in de maatschappij van die tijd niet ongewoon dat de titel ‘oudste’ aan oudere, gezaghebbende mannen werd gegeven. Bij het bijbels en kerkelijk gebruik heeft de titel ‘oudste’ geen betrekking op de leeftijd. Iemand, die nog geen dertig is, kan oudste zijn.

Een ander woord om even bij stil te staan is het woord “uitverkoren”. Als Johannes dat woord gebruikt gaat het níet om door mensenwerk, maar om door God uitverkorenen. Het gaat dus om Góds werk.

De ‘vrouw’ aan wie de brief is gericht heeft door alle eeuwen heen vragen opgeroepen wat of wie hier precies bedoeld wordt. Voor de studie is het voldoende om te weten dat de brief niet voor één vrouw zou gelden, maar gegeven is voor de gehele gemeente van Christus en voor alle tijden.

Voor degenen, die hier meer over willen weten, verwijs ik naar blz. 36,37 van de bespreking door dr. P.J. Lalleman in de reeks Commentaar op het Nieuwe Testament.

Als Johannes ‘de waarheid’ schrijft, zoals hij doet in de laatste woorden van vers 1, dan mogen we daarvoor als regel Jezus Christus lezen, soms wordt van die regel afgeweken en wordt de Heilige Geest bedoeld. Een en ander moet uit de context blijken. In vers 2 wordt vervolgd met “om der waarheid wil, die in ons blijft”. Bijna gelijke woorden vinden we in Johannes 14:16:

“..., Hij zal u een andere Trooster geven, om tot in eeuwigheid bij u te zijn, de Geest der waarheid”.

N.a.v. vers 3 merk ik nog op dat de zegen, die hij naar ons uitspreekt, niet in de vorm van een wens staat geschreven, maar in de vorm van zekerheid! Johannes is er werkelijk van overtuigd, dat zijn wens vervuld zal worden. Ook wij mogen hieruit met zekerheid weten dat:

“genade, barmhartigheid en vrede zal met ons zijn van God de Vader, en van Jezus Christus de Zoon des Vaders, in waarheid en in liefde.”

Waarheid en liefde: vers 4-6

Het is opvallend hoe dikwijls Johannes het woord ‘waarheid’ gebruikt. Het begrip ‘waarheid’ is zeker een centraal thema in de verkondiging van Johannes. Het is de tegenstelling van het product van de vader der leugenaars, satan.

In de verzen daarna kunnen wij leren dat liefde iets is, wat je dóet. Eerst worden wij vermaand om elkaar lief te hebben. Daarna leren we dat een leven naar Gods geboden zowel een bewijs van liefde als een daad van liefde is.

Het is van belang om in te zien hoe de relatie is tussen liefde en gehoorzaamheid. Wij gehoorzamen niet om Gods liefde te verdienen, dat kunnen we niet, want die liefde is er al (1Joh. 4:19). Het is zo dat onze gehoorzaamheid voortkomt uit onze liefde voor God. We móeten niet gehoorzamen, maar we verlánge ernaar om te gehoorzamen omdat we gedreven worden door onze liefde voor God. Zo’n leven in en uit Gods liefde wordt ons vanaf de *eerste* verkondiging voorgehouden. (vers 6 laatste woorden). Het moet de basis vormen van ons hele denken en doen.

Waarschuwing tegen misleiders: vers 7-11

In deze passage wijst Johannes de lezers van toen en van nu, op de waarheid over Gods Zoon. Er waren tóen vele misleiders en dwaalleraren actief, maar het lijkt er sterk op dat in de tegenwoordige tijd nog veel meer dwaalleren binnen en buiten de kerk opereren. Er zijn bijvoorbeeld grote groepen binnen de protestantse kerken, die de Godheid van Jezus loochenen. Persoonlijk beschouw ik het als absurd dat christenen zo denken: Jezus is van eeuwigheid, Hij is het begin en het einde. Die eeuwigheid is niet een tijdje onderbroken geweest toen Hij mens werd. Jezus was volkomen mens en volkomen God. Dat is niet te begrijpen, maar dat hoeft ook niet altijd. Zie het onderstaand kader ter illustratie.

Hier volgen enkele onderdelen uit een artikel van het Nederlands Dagblad d.d. 4 juli 2005: deze beweging (“op goed gerucht”) telt ruim **300 predikanten** uit het “moderne midden” van de kerk en vertegenwoordigt het **standpunt van de helft van de 2,5 miljoen protestantse kerkleden** van de nieuwe Protestantse Kerk in Nederland. Enkele citaten van de woordvoerder van deze beweging: “Wij vinden dat niemand de waarheid in pacht heeft. Wij zoeken allemaal naar het geheim van God en daardoor is er ruimte voor verschillende manieren van geloven” Antwoord geven op de vraag wie God is, kan hij niet zomaar. “Dat is niet onder woorden te brengen, want Hij gaat ons verstand te boven. Jezus’sterven aan het kruis en zijn opstanding typeert hij als “wezenlijke momenten” in het geloof. “In hoeverre **de opstanding waar gebeurd is? Dat is een lastige discussie**. Persoonlijk zeg ik: Hij leeft. Maar of Hij precies zo het graf uitkam als Hij erin ging, nee. Is Jezus Zoon van God? Ja, maar Hij is geen goddelijk wezen. Hij is een uniek mens en drager van de Geest.” Genesis 1 tot 3 waarin het **scheppingsverhaal en de zondeval staan beschreven zijn voor hem “mythische verhalen”**. Het kwaad in de wereld hoort er vanaf het begin bij. En hoe het kwaad de wereld weer uitkomt? De visie dat **met de kruisdood van Christus alles is beslist, is voor hem te kort door de bocht**. “Het kwaad krijgen wij voorlopig de wereld niet uit. Maar ik geloof wel in een voortgaande schepping door God, zodat Hij met mensen het kwaad terugdringt.” (voor de studenten is het volledige artikel bij mij verkrijgbaar)

Nadrukkelijk worden wij erop gewezen dat Jezus Christus als mens op aarde is geweest. Hij was niet in een schijngestalte. Jezus was niet als een God, die een soort van menselijke jas had aangedaan. Jezus is mens geweest zoals u en ik dat zijn. Het beslissende verschil bestaat uit het feit dat Hij niet in zonde geboren is en dat Hij nooit gezondigd heeft. Er staat geschreven dat ieder die een andere leer brengt – en het gaat hier specifiek tegen degenen, die zeggen dat Jezus niet als mens op aarde is geweest – is misleider en antichrist. Wij worden vermaand om vast te houden aan het geloof en aan de eerste verkondiging dat Jezus, als mens en als laatste Adam voor ons de verzoening met God heeft gebracht. Johannes, die we gewoonlijk als apostel der liefde aanduiden, is hier heel streng (vers 10).

Wij krijgen zelfs de opdracht om mensen die zo’n dwaalleer verkondigen geen gastvrijheid te verlenen en niet thuis te ontvangen. Want wie hem welkom heet, heeft deel aan zijn boze werken. We mogen wel bedenken, dat deze strengheid voorkomt uit liefde. In éénheid met zijn Heer en Zender verlangt Johannes door de werking van de Heilige Geest naar ons behoud.

Wolf in schaapskleren

De dwaalleer ziet hij terecht als een ernstig gevaar. Het geniepige van dwaalleer zit vaak in het gebruik van de bekende en vertrouwde woorden, terwijl heel subtiel iets heel anders wordt geleerd. We moeten echt waakzaam blijven door biddend Gods woord te lezen, te bestuderen en te overdenken. Moedig elkaar daartoe aan door zelf het voorbeeld te geven!

TOELICHTING OP DE 3^E BRIEF PER PASSAGE (=PERICOPE)

Net als in de 2e brief maakt de schrijver zich al aan het begin bekend met “de oudste”. Hij richt zich vervolgens tot Gajus, die hij de ‘geliefde’ noemt. Het gaat om een persoonlijke brief en niet om een brief, die gericht is aan de gemeente. Toch houdt deze brief kennelijk wel verband met een eerdere brief, die wél aan de gemeente was gericht want in vers 9 schrijft Johannes:

“Ik heb aan de gemeente een en ander geschreven; maar Diotrefes, die onder hen de eerste tracht te zijn, ontvangt ons niet.”

Hoewel het ook gaat over een kwestie, die zich in de gemeente voordoet, blijkt uit het hele briefje, dat het hier gaat om een bericht tussen twee mannen, die een hele hechte relatie met elkaar hebben, want tot vier keer toe wordt Gajus met ‘geliefde’ aangesproken. De band tussen de twee mannen is gebaseerd op persoonlijke vriendschap en op gedeeld geloof. Daardoor heeft de brief een sterk persoonlijk karakter. Wetend, dat de boodschap van deze brief ook volledig voor ons geldt, mogen wij als het ware meeluisteren naar wat de apostel door de Heilige Geest tegen zijn geliefde broeder zegt. Opmerking: in de bijbel betekent liefhebben dat iemand een opofferende, onverdiend positieve houding heeft tegenover een ander in woord en daad (uit het commentaar van dr. T.F. Johnson, N.I.B.C.)

Net als in de andere geschriften van Johannes staat ook hier de waarheid als begrip centraal. Als een ware herder toont de apostel zijn blijdschap over het belangrijkste wat wij kunnen doen (vers 4):

“Groter blijdschap ken ik niet, dan dat ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen”

Wandelen in de waarheid is van het diepste levensbelang. Johannes verheugt zich, in afspiegeling van zijn Zender, dat is onze hemelse Vader, zo sterk dat hij zegt dat hij geen grotere blijdschap kent. Het bepaalt ons als lezers erbij dat wij voor God welgevallig leven als wij in de Waarheid leven. Daarnaast blijkt uit dit gedeelte, dat Gajus *zichtbaar* in de waarheid wandelt, want er wordt over hem getuigt. Dit mogen wij ons ook aantrekken, ook voor ons geldt dat wij door woord en daad zichtbaar moeten zijn als kinderen van God.

De kern van de 3^e brief: vers 5-12

Gajus wordt geprezen om zijn trouw omdat hij dienstknechten van God voorthelpt en in staat stelt om hun gezegend werk te doen. Gajus helpt niet alleen bekende broeders, maar hij toont dezelfde dienstvaardigheid naar broeders uit den vreemde.

In het 2^e deel van vers 6 wordt benadrukt dat het voorthelpen van een broeder, een dienst is naar God (*“gelijk het God waardig is”*).

In vers 7 wordt eraan herinnerd, dat zij op pad zijn gegaan zonder iets van de ongelovigen aan te nemen.

Ten tijde van de eerste gemeenten namen de rondreizende predikers van het evangelie geen geld of giften aan van ongelovige mensen. Zij onderscheidden zich daardoor zeer gunstig van hun tijdgenoten. Het was namelijk de gewoonte van allerlei vertegenwoordigers van godsdiensten of van rondreizende filosofen om hun publiek om geld te vragen. Al pratend klopten zij het als het ware uit hun zak.

Christenen deden dat niet en dat had een positief effect op hun geloofwaardigheid. De broeders baseerden hun gedrag op de regel, die de Here Jezus gaf, zoals die vermeld wordt in Matt. 10, 8b-10 (NBV):

“Om niet hebben jullie ontvangen, om niet moeten jullie geven! Neem in je beurs geen gouden, zilveren of koperen munten mee, schaf je voor onderweg geen reistas aan, geen extra kleren, geen sandalen en geen stok, want een arbeider is het waard dat er in zijn onderhoud wordt voorzien”

Het is belangrijk om te beseffen, dat wij als gelovigen nog steeds de plicht hebben om Gods dienstknechten “voort te helpen”. Daarbij moeten we denken aan zaken zoals het tijdelijk verlenen van onderdak, wassen van kleding, eten en drinken en het geven van wat geld om hun reis voort te zetten. Binnen de dagelijkse praktijk van een goed functionerende gemeente kan de vorm natuurlijk anders zijn. Het hoeft niet op precies dezelfde manier. Het gaat om de intentie nl. dat wij er op de een of andere manier voor zorgen dat Gods arbeiders zonder problemen of gebrek kunnen functioneren. Dit is het centrale punt in dit briefje.

Als slot wijs ik op de oproep in vers 11:

“Geliefde, volg het kwade niet na, maar volg het goede. Wie goed doet is uit God, (maar) wie kwaad doet, heeft God niet gezien”.

Het Griekse woord dat in de brief gebruikt wordt is *mimeomai* en betekent navolgen. In het Griekse woord zit ook het woord *mime* en *imiteren*. In het nieuwe testament wordt dit woord vaak gebruikt om het belang van het volgen van goede voorbeelden te benadrukken. In de eerste plaats naar het voorbeeld van Jezus, maar daarnaast ook naar het voorbeeld van andere gelovigen (1 Kor. 4:16; 11:1; 1 Tess. 1:6; 2:14; en het hele hoofdstuk Hebr. 11).

Het allerbeste voor ons is en blijft om ‘gewoon’ te doen wat van ons gevraagd wordt en onze aandacht daarbij de richten op Jezus, de Leidsman en voleinder van ons geloof. Lees Hebr. 12:2 wat Hij deed, zie ook 1 Petrus 2:21.